

ВИМОГИ ДО ПРЕЗЕНТУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Загальні вимоги до слайдів:

- кожен слайд повинен відображати одну думку;
- текст має складатися з коротких слів та неповних речень (за можливості уникати дієслів);
- рядок залежно від довжини та шрифту має містити 6 – 10 слів;
- усього на слайді повинно бути 6 – 10 рядків;
- загальна кількість слів не повинна перевищувати 50;
- якщо використовуються дієслова, то вживати їх необхідно в одній часовій формі.
- заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду;
- у заголовках мають бути як великі, так і малі літери;
- слайди мають бути не надто яскравими щодо використання кольорів, об'єктів, анімацій;
- кількість блоків відомостей на одному слайді має бути не більшою за чотири;
- підписи до ілюстрації розміщуються під нею, а не над нею;
- усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі.

Важливим для читання, сприймання та розуміння тексту на слайдах є вибір **шрифту** та його **розмірів**. З одного боку, він відображає вподобання автора, а з іншого – повинен відповідати санітарно-гігієнічним, фізіологічним і психологічним нормам. Текст на слайді повинен легко читатися. Основні думки, положення, факти на ньому можуть акцентуватися шрифтом і кольором.

До загальних правил використання шрифтів і принципів їх добору, що доцільно віднести такі:

1. Кожен шрифт (гарнітура і написання) упродовж усієї презентації повинен мати одне і те саме призначення. **Напівжирний** шрифт зазвичай використовують для назв документів, розділів, підрозділів, виділення ключових фраз, понять тощо. При цьому вважають, що *напівжирний курсив* за ієрархією вищий у порівнянні з **напівжирним прямим шрифтом**. Виділення *курсивом* – це розставляння у тексті слайда «наголосів», акцентів, зокрема під час формулювання правил, означень, введення нових понять і залежностей.
2. На одному слайді не варто використовувати більше ніж три-чотири види шрифтів (за видом і гарнітурою). Часта зміна шрифтів може призвести до

неузгодженості, відсутності уніфікації відомостей на слайдах і важкого їх сприймання.

3. Слайд не повинен бути «строкатим» від великої кількості різних шрифтів і кольорів. Різноманіття кольорів і шрифтів може негативно впливати на нервову систему, втомлювати очі, а тому гальмує якість сприйняття повідомлень, що подаються на слайді.
4. Слід уникати розміщення світлого шрифту на темному фоні.
5. Розмір шрифту (кегель), що використовується під час створення слайду, не повинен бути меншим за 20 пт для шрифту Times New Roman або 31 для шрифту Arial.
6. Шрифти з зарубками (наприклад, Times New Roman) легко читаються, тому їх доцільно використовувати для слайду, що має велике текстове наповнення. Шрифти без зарубок (наприклад, Arial) простіші, вони краще виглядають у заголовках і колонтитулах.
7. Усі математичні формули подаються гарнітурою, близькою до Times New Roman, при цьому всі змінні набираються *курсивом*, а решта символів (цифри, знаки дій, усталені назви функцій, дужки) – звичайним прямим шрифтом.

Важливим є дотримання вимог щодо врахування фізіологічних особливостей людини в сприйнятті **кольорів**.

Під час створення презентацій слід брати до уваги, що:

- *стимулюючі (теплі)* кольори сприяють збудженню та діють як подразники (у порядку зростання інтенсивності впливу: жовтий – контактуючий, променистий; оранжевий – теплий, затишний; червоний – вольовий, життєстверджуючий);
- *дезінтегруючі (холодні)* кольори заспокоюють, викликають сонливий стан (у порядку зростання інтенсивності впливу: яскраво-синій, зелений – веде в простір, спрямовує; синьо-зелений підкреслює рух, мінливість; блакитний, синій – підкреслює дистанцію; фіолетовий – поглиблений, важкий);
- *пастельні (нейтральні)* кольори (у порядку зростання інтенсивності впливу): пастельно-зелений – лагідний, м'який; бузковий – замкнений, ізольований; рожевий – ніжний, має ефект таємничості; сірувато-блакитний – стриманий);
- *статичні* кольори врівноважують, відволікають від інших збуджуючих факторів (у порядку зростання інтенсивності впливу: пурпурний – вишуканий, претензійний; жовто-зелений – оновлюючий; маслиновий – заспокійливий, зм'якшуючий; чисто-зелений – вимогливий, освіжаючий);

- *теплі* темні тони (коричневі) стабілізують подразнення і діють в'яло, інертно: темно-коричневий – пом'якшуючий збудливість; коричневий, земляний – стабілізуючий;
- *холодні темні* кольори, що ізолюють і пригнічують відчуття: темно-сірі, чорно-сині, темно-зелено-сині;
- *кольори глухих тонів*: сірі – не викликають подразнення, білі – гасять його, чорні – допомагають зосередитися.

Об'єкти, які розміщені на вертикалі, за умови відсутності додаткових поділів і розчленувань, сприймаються людиною непорівнянними, нескінченними, легкими і такими, що спрямовані вгору. Потоки в нижній частині вертикалі або наявність горизонтальної підставки робить її стійкішою. Горизонталь зазвичай асоціюється з надійністю, стабільністю. Діагональ символізує динаміку, рух і розвиток. Тому для досягнення стійкості, статичності, урочистості композицію слід будувати на горизонталях і вертикалях. Якщо для слайду важливими є рух, мінливість, нестабільність, зміна, то основою композиції повинні бути діагоналі. Слід брати до уваги, що горизонтальна композиція виглядатиме ґрунтовнішою та важчою у порівнянні з вертикальною.

Для створення презентацій дослідження необхідно:

- обрати тему презентації;
- підібрати матеріал для демонстрації за допомогою презентації;
- засіб створення презентації (MS PowerPoint, Openoffice Impress, LaTeX тощо);
- створити презентацію.

Розглянемо вимоги до структури та змісту матеріалу при створенні презентацій.

1. Структура

Кількість слайдів адекватна змісту і тривалості виступу. На першому і останньому слайді подані такі відомості:

у всіх ситуаціях:

- тема доповіді;
- ім'я (по батькові) і прізвище доповідача (повністю);

для виступів на конференціях – додатково:

- назва конференції
- дата і місце проведення конференції
- назва університету (і факультету);

для ділових презентацій

- контактна інформація.

На другому слайді розміщується план доповіді (у вигляді гіперпосилань). Передостанній слайд повинен містити висновки.

Бажане оформлення презентації – застосування кольорових схем «темний текст на білому фоні».

Максимальна кількість графічних об'єктів на одному слайді – 2 (фотографії, схеми тощо) з текстовими коментарями (не більше 2 рядків до кожного).

2. Зміст

Зміст презентації повинен відповідати таким вимогам:

- науковість – всі положення, визначення і висновки мають бути побудовані на строго науковій основі;
- логічність – текстовий матеріал має будуватися так, щоб легко простежувались логічні зв'язки між поняттями;
- доступність – текст повинен бути зрозумілим, значення нових термінів має бути пояснено;
- однозначність;
- лаконічність – текстове подання має бути максимально коротким і не містити нічого зайвого;
- завершеність – зміст кожної частини текстових відомостей має бути логічно завершеним.

3. Текст на слайдах

Текст на слайді є опорним конспектом (ключові слова, маркований або нумерований список), без повних речень. Помилки на слайдах відсутні. Відсутні знаки пунктуації в кінці рядків у маркованих та нумерованих списках. Найбільш важливі відомості виділяються за допомогою кольору, розміру кегля, ефектів анімації і т.д.

4. Ілюстрації

Ілюстрації служать доречним і достатнім засобом наочності, допомагають найповніше розкрити тему доповіді, не відволікають від змісту виступу. Використовуються ілюстрації хорошої якості.

5. Інфографіка

Вибрані засоби візуалізації даних (таблиці, схеми, графіки і т. д.) відповідають змісту теми.

6. Дизайн і налаштування

Оформлення слайдів відповідає темі, аудиторії і меті виступу, не перешкоджає сприйняттю змісту доповіді. Для всіх слайдів презентації за можливості використовується один і той же шаблон оформлення. Використаний розмір кеглю не менше 20 пунктів. Кольори фону і шрифту контрастні (бажаний світлий фон). Шрифт легко читається. Показ слайдів

здійснюється у режимі *за клацанням миші* (не автоматично). Презентація не переобтяжена анімаційними ефектами.

7. Вимоги до усного виступу:

Презентація служить ілюстрацією до виступу, але не замінює його. Виступ не зводиться до читання тексту із слайдів. Доповідач не «змагається» зі своїм ілюстративним матеріалом (виділяє аудиторії достатньо часу на сприйняття відомостей на слайдах). Доповідач підтримує візуальний контакт з аудиторією. Увага аудиторії до найважливіших частин тексту притягується різними способами (усно, за допомогою ефектів анімації, опції «покажчик», курсора миші і т.д.).

8. Вимоги до роздаткових матеріалів, підготовлених на основі електронної презентації:

Колонтитули (ім'я і прізвище доповідача; тема доповіді; дата виступу; номери сторінок) оформлені тією же мовою, що й сама електронна презентація.

Останній слайд (однаковий з першим – титульним) відсутній. Обсяг, зміст та оформлення роздаткових матеріалів відповідають темі доповіді.

Ілюстративні матеріали з великим об'ємом даних – складні таблиці, схеми, списки літератури, приклади фрагментів текстів або обчислень – підготовлені за допомогою інших програм (програм пакетів MS Office, OpenOffice, систем комп'ютерної математики, статистичних пакетів і т.д.).